اخبار

دستورالعمل جدید گمرکی برای کاهش توقف کالا در مرزها

رییس کل گمرک ایران از تدوین دستورالعمل اجرایی تسهیلات گمرکی با هدف تسریع ترخیص کالا، کاهش تشریفات تکراری و روان‌سازی تردد کامیون‌ها در مرزهای کشور خبر داد. به گزارش مهر، فرود عسگری رییس کل گمرک ایران در حاشیه حضور در اتاق بازرگانی ایران، با اشاره به مباحث مطرح‌شده در این نشست درباره روان‌سازی ورود و خروج کالا، ترافیک کامیون‌ها در مرزها، ارزش گذاری کالا، ضمانتنامه‌ها و ترخیص درصدی کالا اظهار کرد: در دوره جنگ، مجموعه‌ای از تسهیلات گمرکی را از مراجع مجاز دریافت کردیم، به دولت بردیم و به تصویب رساندیم. رییس‌جمهور نیز این مصوبات را در تاریخ ۱۶ مهر امضا کرد و اکنون در حال آماده‌سازی دستورالعمل اجرایی آن هستیم تا مفاد مصوبه به‌صورت یکسان در گمرکات سراسر کشور اجرا شود. وی با بیان اینکه محور اصلی این دستورالعمل، جلوگیری از توقف کالا در مبادی ورودی و خروجی کشور است، افزود: در حوزه صادرات، به دنبال آن هستیم که ارزیابی کالاها با استفاده از ظرفیت گمرکات داخلی انجام شود تا محموله‌ها پس از طی مراحل ارزیابی، مجددا در مرزها متوقف نشوند. رییس کل گمرک ایران با تشریح سازوکار پیش‌بینی‌شده برای کنترل محموله‌ها در مرزها گفت: مدیریت ریسک در مبادی مرزی اعمال می‌شود و محموله‌هایی که بر اساس ارزیابی ریسک به کنترل بیشتر نیاز دارند، برای بررسی‌های لازم به اسکله‌ها هدایت خواهند شد؛ اما سایر کالاها باید با اتکا به اعتماد متقابل و پلمب الصاق‌شده از سوی گمرک مبدأ، از مسیر سبز عبور کنند تا از کنترل‌های تکراری و توقف غیرضروری آنها جلوگیری شود. عسگری تأکید کرد: هدف این است که کنترل‌های گمرکی متناسب با میزان ریسک هر محموله انجام شود و کالاهایی که به بررسی مجدد نیاز ندارند، بدون تحمیل تشریفات و توقف اضافی از مرز عبور کنند. وی با اشاره به پیش‌بینی سازوکار زمان‌بندی در حوزه واردات اظهار کرد: برای دستگاه‌های مختلف درگیر در فرایند واردات، زمان مشخصی در نظر گرفته شده است و دستگاه‌هایی که مسوول صدور مجوز هستند، باید مجوزهای مربوط را در مهلت تعیین‌شده صادر کنند. رییس کل گمرک ایران ادامه داد: دستگاه‌های مسوول باید در چارچوب زمان‌بندی مشخص، درباره کالاهای وارداتی و فرایندهای مربوط به آنها تعیین تکلیف کنند. اگر دستگاهی در مهلت مقرر اقدام نکند، باید در برابر مراجع ذی‌ربط پاسخگو باشد.

عسگری افزود: گمرک نیز اطلاعات مربوط به زمان سنجی انجام فرایندها و صدور مجوزها را استخراج می‌کند و گزارش عملکرد دستگاه‌ها را در اختیار مقامات کشور قرار خواهد داد تا موانع موجود در مسیر ترخیص کالا مشخص و پیگیری شود.

وی با اشاره به مشکلاتی که در فرآیند ثبت سفارش و نمونه‌برداری از کالاها وجود دارد، گفت: در تدوین این مصوبه، مسائل مربوط به ثبت سفارش، نمونه‌برداری‌های تکراری و اقداماتی که ضرورت نداشته اما موجب دوباره‌کاری و افزایش زمان انجام فرآیندها می‌شد، مورد توجه قرار گرفت و تلاش کردیم راهکارهای لازم برای رفع این مشکلات پیش‌بینی شود.

عسگری در ادامه، در پاسخ به موضوع توقف کامیون‌ها و ترافیک در مرزهای کشور و اقدامات انجام‌شده برای رفع این مشکل اظهار کرد: بخشی از مسائل موجود باید از سوی خود گمرک پیگیری شود. در همین راستا، نشست‌های مرزی با روسای گمرکات کشورهای همسایه برگزار کرده‌ایم تا برای رفع موانع و افزایش ظرفیت تردد کامیون‌ها هماهنگی بیشتری صورت بگیرد.

وی افزود: با روسای گمرکات ارمنستان و جمهوری آذربایجان نشست‌هایی برگزار شده و این هفته نیز رییس گمرک ترکمنستان در خاک جمهوری اسلامی ایران حضور یافت و مذاکراتی در این زمینه انجام شد. طرف‌های مقابل نیز برای همکاری و افزایش ظرفیت تردد کامیون‌ها اعلام آمادگی کرده‌اند.

پشت‌فاکتوری و فاکتورهای غیررسمی، عامل اخلال در بازار

به گزارش اتاق اصناف ایران، امید سامری، نایب‌رییس اول اتاق اصناف ایران با اشاره به چالش‌های ماه‌های اخیر در حوزه قیمت‌گذاری و توزیع برخی کالاها افزود: تغییرات مکرر قیمت‌ها، تفاوت نرخ یک کالای واحد در سطح بازار و ناهماهنگی در نظام عرضه، علاوه بر افزایش نارضایتی مصرف‌کنندگان، فعالیت واحدهای صنفی را نیز با دشواری مواجه کرده است.

به گفته وی، بیش از ۷۰ درصد از قیمت کالاهایی که در واحدهای صنفی عرضه می‌شود، در مرحله تولید، تحت عنوان قیمت مصرف‌کننده بر روی کالا درج می‌شود و فعال صنفی، بر اساس قیمت درج شده، کالا را عرضه می‌کند؛ بنابراین اصناف در افزایش قیمت کالاها هیچ نقشی ندارند. وی با اشاره به ۱۷ قلم کالای اساسی مشمول قیمت‌گذاری دولت گفت: عموما فرآیند قیمت‌گذاری این اقلام زمانبر است و طولانی بودن روند تصویب نرخ‌ها تا زمان ابلاغ و اجرا فاصله‌ای میان قیمت‌های مصوب با هزینه‌های واقعی تولید و تأمین، ایجاد و زمینه بروز ناهماهنگی در نظام قیمت‌گذاری و عرضه کالا را فراهم می‌کند. نایب‌رییس اول اتاق اصناف ایران با اشاره به گزارش‌های میدانی و اطلاعات دریافتی از واحدهای صنفی و بازرسان تصریح کرد: در چنین شرایطی نوسان نرخ ارز، رشد فزاینده تورم منجر به تغییرات مکرر قیمت از سوی برخی تولیدکنندگان، واردکنندگان و شبکه‌های پخش کالا می‌شود. از سوی دیگر صدور فاکتورهای غیررسمی و پشت‌فاکتوری از سوی شرکت‌های پخش، معضلی است که موجب ایجاد چندگانگی قیمت‌ها می‌شود. سامری ادامه داد: در چنین شرایطی، واحدهای صنفی خرده‌فروش به عنوان آخرین حلقه زنجیره عرضه، با قیمت‌های متفاوت برای یک کالای واحد مواجه می‌شوند و در نتیجه، امکان مدیریت قیمت نهایی برای مصرف‌کننده با محدودیت روبرو می‌شود. این وضعیت علاوه بر ایجاد نارضایتی در میان مشتریان و واحدهای صنفی به عنوان حلقه آخر زنجیره تأمین، زمینه بروز تنش در تعامل میان مصرف‌کنندگان و کسبه را نیز افزایش می‌دهد.

وی افزود: اصناف امروز با دو چالش اساسی «خواب سرمایه» و «تأمین سرمایه در گردش» مواجه‌اند که تشدید آنها متأثر از رشد نرخ تورم است. در واقع از یک سو، کالاهایی که فعالان صنفی با فاکتور رسمی خریداری کرده‌اند، عموما پس از گذشت چند ماه با افزایش قیمت مواجه می‌شوند؛ این در حالی است که فعال صنفی ملزم به عرضه کالا بر مبنای ضوابط قانونی و مستندات خرید هستند.

در نشست هیات نمایندگان اتاق ایران مطرح شد

خسارت ۳۴ میلیارد دلاری تعطیلی‌ها

تعادل | در سی‌وهفتمین نشست دوره دهم هیات نمایندگان اتاق ایران، فعالان بخش خصوصی با طرح مجموعه‌ای از انتقادها و تذکرات، نسبت به تشدید فشار بر تولید، ناترازی انرژی، مشکلات تأمین مالی، مقررات بازگشت ارز صادراتی و کاهش قدرت رقابت کالاهای ایرانی هشدار دادند. برآورد خسارت ۳۴ میلیارد دلاری تعطیلات اجباری و اختلال‌های اقتصادی در سال ۱۴۰۴، از مهم‌ترین محورهای این نشست بود. نمایندگان بخش خصوصی همچنین خواستار اصلاح سیاست‌های داخلی، شفافیت در عملکرد اتاق ایران و پیگیری عملی مطالبات فعالان اقتصادی شدند.

محاصره داخلی تولید از ناترازی انرژی تا مقررات پیچیده

بهرام شکوری، رییس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق ایران، با انتقاد از فشار همزمان محدودیت‌های خارجی و مشکلات داخلی بر تولیدکنندگان، تأکید کرد: «تولیدکننده ایرانی امروز در دو محاصره گرفتار شده است؛ محاصره خارجی و محاصره داخلی.» او با اشاره به ناترازی انرژی، تأمین مالی، چندنرخی بودن ارز، شرایط اقتصاد کلان، مقررات پیچیده و محدودیت اینترنت، این عوامل را موانع اصلی فعالیت بنگاه‌ها دانست و گفت تحریم و جنگ را فعالان اقتصادی ایجاد نکرده‌اند، اما بخش مهمی از مشکلات داخلی نتیجه تصمیم‌های سیاستگذاران است. به گفته شکوری، بر اساس اعلام معاون برنامه‌ریزی وزارت صمت، عدم‌النفع صنایع ناشی از ناترازی انرژی در سال ۱۴۰۴ حدود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان بوده است. او همچنین از پیش‌بینی محدودیت انرژی تا سطح ۸۳ درصد در یک سناریوی کارشناسی بدبینانه برای زمستان پیش رو، به‌ویژه برای بنگاه‌های بزرگ، خبر داد. رییس کمیسیون معدن اتاق ایران با اشاره به تورم سالانه ۷۳.۶ درصدی، تورم نقطه‌به‌نقطه ۸۹.۸ درصدی در شهریور و رشد اقتصادی منفی ۱۰.۱ درصدی بهار با احتساب نفت، نسبت به تشدید رکود تورمی هشدار داد. او همچنین گفت امتیاز محیط کسب‌وکار در بهار ۱۴۰۵، بر اساس پایش اتاق ایران، ۶.۲۳ از ۱۰ بوده که نشان‌دهنده نامساعد بودن شرایط فعالیت اقتصادی است. شکوری در انتقاد از عملکرد اتاق ایران تأکید کرد که حضور نمایندگان این نهاد در شوراها و مجامع تصمیم‌گیری باید به نتایج مشخص منجر شود. به گفته او، ارسال نامه پس از اتخاذ تصمیم اشتباه، به‌تنهایی سیاستگذاری محسوب نمی‌شود. او سه مطالبه مشخص مطرح کرد: تدوین بسته‌های عملیاتی برای شش محور اصلی مشکلات تولید ظرف سه ماه، تجهیز نمایندگان اتاق در نهادهای حاکمیتی به تیم‌های پژوهشی و ارایه گزارش عملکرد هر سه ماه یک‌بار، و اختصاص بخشی از منابع قابل تخصیص اتاق به پژوهش کاربردی، تقویت تشکل‌ها، توسعه صادرات و اصلاح سیاست‌های اقتصادی.

خسارت ۳۴ میلیارد دلاری تعطیلات اجباری

کیوان کاشفی، عضو هیات‌رییسه اتاق ایران و قائم‌مقام دبیرخانه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، با تشریح نتایج پژوهشی درباره تعطیلات اجباری و اختلال‌های فعالیت اقتصادی اعلام کرد که خسارت این وضعیت در سال ۱۴۰۴ حدود ۳۴ میلیارد دلار برآورد شده است؛ رقمی که در مقایسه با برآورد حدود ۲۰ میلیارد دلاری برای سال ۱۴۰۳، افزایش قابل توجهی دارد. بر اساس این گزارش، در سال گذشته ۶۱ روز تعطیلی کامل اجباری ثبت شده و در ۱۹۰ روز دیگر نیز دست‌کم یکی از عوامل اختلال‌زا بر فعالیت اقتصادی اثر گذاشته است. این عوامل شامل ناترازی برق و گاز، قطعی اینترنت، آلودگی هوا، ناآرامی‌ها و شرایط جنگی بوده‌اند. برآورد پژوهش نشان می‌دهد حدود ۲۲ درصد از زمان بالقوه فعالیت تولیدی کشور به دلایل مختلف ناشی از تعطیلات و اختلال‌ها از دست رفته است. کاشفی با اشاره به نتایج نظرسنجی از ۷۳۵ پاسخ‌دهنده درباره اختلال اینترنت گفت ۵۷ درصد آنان، این اختلال‌ها را یکی از دلایل مهم کاهش درآمد خود دانسته‌اند. همچنین بر اساس نتایج بررسی آثار تعطیلات بر اشتغال، ۲۹ درصد بنگاه‌ها ساعات کار را کاهش داده‌اند، ۱۵ درصد به مرخصی اجباری متوسل شده‌اند و ۲۰ درصد از تعدیل نیرو خبر داده‌اند. او تأکید کرد که خسارت تعطیلی‌ها فقط به توقف مستقیم تولید محدود نیست و کاهش فروش، اختلال در زنجیره تأمین، افزایش هزینه‌ها و دشواری ایفای تعهدات مالی را نیز دربرمی‌گیرد. قائم‌مقام دبیرخانه شورای گفت‌وگو خواستار اجرای ماده ۲۵ قانون بهبود مستمر محیط کسب‌وکار برای جبران خسارت بنگاه‌های آسیب‌دیده، اصلاح ماده ۶۲ قانون کار، بازنگری در هزینه‌های ترانزیت برق هنگام قطعی، بررسی تعهدات مالی و بانکی واحدهای تعطیل‌شده و حفظ حداقل خدمات اینترنتی در شرایط بحرانی شد. او همچنین بر ضرورت تسهیل سرمایه‌گذاری در تولید برق برای کاهش ناترازی انرژی تأکید کرد. هشدار درباره فرسایش ظرفیت تولید و سرمایه‌گذاری فرج‌الله معماری، رییس کمیسیون اقتصاد کلان اتاق ایران، با تأکید بر ضرورت بررسی هزینه‌های پنهان تصمیم‌های اقتصادی گفت مساله اصلی، فقط هزینه‌های جاری نیست، بلکه کاهش ظرفیت اقتصاد برای خلق ثروت در سال‌های آینده است. او با اشاره به آمارهای مطرح‌شده در نشست، از رشد اقتصادی منفی ۱۰ درصدی، رشد حدود منفی ۱۵ درصدی بخش‌های صنعت و نفت و گاز و رشد حدود ۱۴ درصدی بخش خدمات یاد کرد و گفت کاهش سرمایه‌گذاری و افت تشکیل سرمایه، ظرفیت تولید آینده را تضعیف می‌کند. معماری همچنین با اشاره به گزارش تزریق ۴۰۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی به بخش تولید در پنج‌ماهه نخست سال پرسید چرا با وجود چنین رقمی، وضعیت بنگاه‌ها و شاخص‌های اقتصادی همچنان نامساعد است. به اعتقاد او، علاوه بر حجم منابع، باید مشخص شود این اعتبارات چگونه و در اختیار چه بنگاه‌هایی قرار گرفته‌اند. او هشدار داد که نمی‌توان تمام مشکلات را به جنگ و تحریم نسبت داد و ناکارآمدی‌های داخلی نیز باید مورد بررسی قرار بگیرند. معماری خواستار محاسبه سهم ناترازی‌هایی مانند کسری بودجه، مشکلات نظام بانکی و سیاست‌های ارزی از تولید ناخالص داخلی شد و تأکید کرد که هزینه تصمیم‌های امروز نباید به اقتصاد و نسل‌های آینده منتقل شود.

اصلاح مقررات بازگشت ارز مطالبه فوری صادرکنندگان

محمد لاهوتی، رییس کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق ایران، با انتقاد از ارسال پیامک‌ها و اخطارهای نظارتی و قضایی برای برخی صادرکنندگان درباره بازگشت ارز، خواستار پیگیری فوری اصلاح مقررات مربوط شد. او گفت تحریم‌ها، مشکلات حمل‌ونقل و افزایش هزینه‌ها شرایط صادرات را دشوار کرده و اجرای برخی مقررات موجود نیز مشکلات تازه‌ای برای صادرکنندگان ایجاد کرده است. به گفته لاهوتی، پیشنهادهای بخش خصوصی برای اصلاح مقررات بازگشت ارز بیش از دو سال است که تدوین شده، اما اصلاحات قانونی همچنان زمانبر است. رییس کنفدراسیون صادرات ایران پیشنهاد کرد تا زمان اصلاح قوانین، از ظرفیت شورای عالی هماهنگی اقتصادی و سران قوا برای اصلاح برخی بندها، تعیین مهلت‌های مناسب و انعطاف بیشتر در اجرای مقررات استفاده شود. او همچنین افزایش اختیارات کارگروه بازگشت ارز را ضروری دانست تا ضمن برخورد با تخلفات واقعی، مشکلات اجرایی صادرکنندگان نیز مورد توجه قرار بگیرد. در همین زمینه، جلال طباطبایی، عضو کمیسیون کشاورزی اتاق ایران، از بلاتکلیفی مطالبات ارزی بیش از ۸۰۰ فعال اقتصادی طی حدود ۲۰ ماه انتقاد کرد و گفت در حالی که برخی صادرکنندگان برای مبالغ ۱۰ تا ۵۰ هزار دلار با پیگیری‌های تعزیراتی و قضایی مواجه می‌شوند، مطالبات آنان از دولت همچنان تعیین تکلیف نشده است. او خواستار پیگیری جدی اتاق ایران برای جلوگیری از ورشکستگی بنگاه‌های کوچک شد. نگرانی از کاهش سهم ایران در بازار عراق در این نشست، کاهش رقابت‌پذیری کالاهای ایرانی در بازار عراق نیز مورد انتقاد قرار گرفت. امیدی، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران، افزایش هزینه‌های گمرکی عراق، دسترسی نداشتن تجار عراقی به ارز دولتی برای واردات از ایران و افزایش کرایه حمل‌ونقل را از عوامل تضعیف جایگاه صادرکنندگان ایرانی دانست. به گفته او، افزایش نرخ رسمی ارز محاسباتی گمرک عراق از ۱۳۲۰ به ۱۵۲۰ دینار برای هر دلار، هزینه گمرکی کالاهای وارداتی را حدود ۱۲ درصد افزایش داده است. همچنین تجار عراقی برای خرید کالا از ایران ناچارند ارز را از بازار آزاد و با نرخی حدود ۱۵ تا ۳۰ درصد بالاتر تهیه کنند. او خواستار مذاکره با طرف عراقی برای دستیابی به تعرفه‌های ترجیحی، رفع موانع گمرکی و کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل شد. صمد حسن‌زاده، رییس اتاق ایران، نیز با اشاره به افزایش هزینه مواد اولیه، دستمزد و حمل‌ونقل، هشدار داد که حفظ سهم ایران از بازار ۱۲ میلیارد دلاری عراق در سال آینده دشوار خواهد بود. او گفت تجار عراقی امکان خرید آنلاین از برخی کشورهای رقیب و پرداخت مدت‌دار را دارند، اما خرید از ایران با محدودیت‌های بیشتری روبروست.

واگذاری مدیریت بنگاه‌های دولتی

فاطمه مهاجرانی، سخنگوی دولت، در این نشست از بررسی موضوع واگذاری مدیریت بنگاه‌های دولتی به بخش خصوصی توانمند، با حفظ مالکیت دولت، در گفت‌وگو با رییس جمهور خبر داد. او تأکید کرد دولت به دنبال استفاده از ظرفیت بخش خصوصی برای عبور از شرایط دشوار اقتصادی است و مشارکت فعالان اقتصادی در تصمیم‌گیری‌ها باید مورد توجه قرار بگیرد. در بخش دیگری از نشست، توسعه تجارت با آفریقا و صادرات خدمات فنی و مهندسی مطرح شد. بهرام شکوری و برخی دیگر از نمایندگان خواستار حمایت عملی دولت از حضور شرکت‌های ایرانی در بازارهای جدید شدند. علی نقوی، رییس کمیسیون احداث و خدمات فنی و مهندسی اتاق ایران، با اشاره به حضور پنج شرکت ایرانی در پروژه سد راغون تاجیکستان گفت یکی از شرکت‌های ایرانی در مجموع حدود یک میلیارد دلار پروژه در تاجیکستان در اختیار دارد. او تأکید کرد که شرکت‌های ایرانی توان فنی لازم برای حضور در پروژه‌های بزرگ بین‌المللی را دارند، اما موانع اداری، ضعف ارتباط با نهادهای تأمین مالی و تأخیر در صدور گواهینامه‌های بین‌المللی، مانع بهره‌برداری کامل از این ظرفیت شده است.

تذکرات یک دقیقه‌ای مطالبه شفافیت و پیگیری نتیجه‌محور

در بخش تذکرات یک‌دقیقه‌ای، سهراب شرفی خواستار انتشار گزارش عملکرد چهار ساله هیات‌رییسه اتاق ایران شد تا مشخص شود مطالبات مطرح‌شده در نشست‌های گذشته چه میزان به نتیجه رسیده است. سجاد غرقی نیز با اشاره به حضور اتاق ایران در نهادهای تصمیم‌گیر و منابع در اختیار آن، خواستار بازنگری در نقش و جایگاه این نهاد شد و پرسید چرا با وجود دست‌کم یک میلیون و ۲۰۰ هزار بنگاه ثبت شده، بسیاری از آنها عضو اتاق نیستند. جعفری، عضو هیات نمایندگان، تفویض اختیار قانونی‌سازی اسناد به اتاق‌های استانی را برای کاهش انباشت پرونده‌ها خواستار شد. مسعودی نیز بر ضرورت اصلاح سازوکار تصویب بودجه سفرهای تجاری تأکید کرد و ابوبی خواستار پیگیری پرونده پنج اعتبار اسنادی و چهار برات الکترونیکی مرتبط با یک بانک دولتی شد که به گفته او، باوجود اعلام نظر به نفع بخش خصوصی، همچنان بدون رسیدگی موثر باقی مانده است. حسین وثوق، عضو هیات نمایندگان اتاق ایران، با انتقاد از کاهش ساعات حضور کارکنان برخی دستگاه‌های دولتی و تعطیلی‌های فاقد پشتوانه قانونی، خواستار شفاف‌سازی ساعات کار و بررسی آثار اقتصادی کاهش خدمات اداری شد. توحید صدرنژاد نیز نبود دستورالعمل‌های مدون در حوزه فعالیت‌های بین‌المللی اتاق ایران را مطرح کرد و خواستار تدوین و تصویب چارچوب‌های شفاف و لازم‌الاجرا برای اعزام و پذیرش هیات‌های تجاری شد. در تذکری دیگر، نماینده فدراسیون صادرات انرژی و صنایع وابسته از طرح تشکیل «ارتش ملی صادرات غیرنفتی» با هدف ایجاد هماهنگی و فرماندهی واحد در سیاست‌های صادراتی خبر داد.

تأکید اتاق ایران بر حفظ تولید و اشتغال

صمد حسن‌زاده در جمع‌بندی نشست تأکید کرد که اتاق ایران پیگیری مطالبات بخش خصوصی را ادامه می‌دهد و حفظ اشتغال، سرمایه‌گذاری و تولید به همکاری دولت و فعالان اقتصادی نیاز دارد. او همچنین توسعه بازارهای جدید، به‌ویژه آفریقا، را در کنار حفظ بازارهای سنتی ضروری دانست. محور مشترک بخش مهمی از اظهارات این نشست، ضرورت عبور از بیان مکرر مشکلات به سمت اصلاحات عملی بود؛ از جبران خسارت تعطیلی‌های اجباری و بازنگری در مقررات ارزی تا شفاف‌سازی عملکرد اتاق، تسهیل صادرات و جلوگیری از فرسایش ظرفیت تولید. نمایندگان بخش خصوصی تأکید کردند که نتیجه پیگیری‌ها باید در کاهش هزینه فعالیت اقتصادی، حفظ اشتغال و بهبود امکان سرمایه‌گذاری قابل مشاهده باشد.

تأکید بر تشکیل صندوق حمایت از صنعت دام و طیور

شکاف ۹۰۰ همتی تأمین مالی پس از حذف ارز ترجیحی

تعادل | تشکیل صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی، افزایش بهره‌مندی تولیدکنندگان از تسهیلات بانکی و ثبات تصمیمات اقتصادی، مهم‌ترین مطالبات مطرح‌شده در مراسم افتتاحیه بیست‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی دام، طیور و صنایع وابسته بود. فعالان این صنعت با اشاره به ایجاد شکاف حدود ۹۰۰ هزار میلیارد تومانی در تأمین مالی پس از حذف ارز ترجیحی، بر ضرورت حمایت از تولیدکنندگان تأکید کردند. در مقابل، مسوولان دولتی با اشاره به تداوم تولید و صادرات محصولات دامی در شرایط دشوار، استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی، افزایش بهره‌وری و مدیریت مصرف انرژی را از الزامات حفظ امنیت غذایی کشور دانستند. به گزارش «تعادل» مجیدی قدیری قیافه، رییس انجمن صنایع خوراک دام، طیور و آبزیان ایران و رییس شورای سیاستگذاری ایران، در این مراسم با اشاره به چالش‌های تأمین مالی بخش کشاورزی گفت: صنعت خوراک دام و طیور با حدود ۷۰ سال سابقه صنعتی شدن، به پشتوانه‌ای برای اقتصاد ملی تبدیل شده است، اما برای تداوم فعالیت و توسعه ظرفیت تولید، به سازوکارهای پایدار تأمین مالی نیاز دارد. وی دسترسی محدود به منابع بانکی را یکی از مهم‌ترین مشکلات بخش کشاورزی دانست و افزود: این بخش نتوانسته است سهم متناسبی از تسهیلات شبکه بانکی دریافت کند و این مساله پس از حذف ارز ترجیحی ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی، بیش از گذشته خود را نشان داده است. قدیری قیافه با اشاره به ایجاد فاصله‌ای حدود ۹۰۰ هزار میلیارد تومانی میان هزینه تأمین نهاده‌ها با ارز آزاد و منابع مالی در دسترس اظهار کرد: با وجود تلاش‌های انجام‌شده، شبکه بانکی نتوانسته است این شکاف را جبران کند؛ در حالی که ارزش محصولات تولیدی این صنعت بیش از ۶۰ میلیارد دلار برآورد می‌شود.

تشکیل صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری بخش کشاورزی

رییس انجمن صنایع خوراک دام، طیور و آبزیان ایران، تشکیل بانک تخصصی را یکی از راهکارهای تأمین مالی این صنعت عنوان کرد و گفت: با توجه به دشواری‌های دریافت مجوز برای ایجاد بانک، می‌توان این مسیر را با تشکیل صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری آغاز کرد. وی با اشاره به ظرفیت پیش‌بینی‌شده برای تشکیل چنین صندوقی در قوانین مرتبط با برنامه هفتم توسعه و امنیت غذایی افزود: پیشنهاد بخش خصوصی این است که دولت سهم خود را تأمین کند و بخش خصوصی نیز متناسب با آن سرمایه بیاورد. این صندوق می‌تواند با استفاده از ظرفیت بازار سرمایه و همکاری بانک‌های مختلف، بخشی از مشکلات پولی و بانکی تولیدکنندگان را برطرف کند. قدیری قیافه با تأکید بر ضرورت حمایت هم‌زمان از معیشت مردم و تولیدکنندگان اظهار کرد: حمایت از سفره مردم نباید در تقابل با حمایت از تولید داخلی قرار بگیرد و نباید شرایط به گونه‌ای باشد که تولیدکننده تاوان پایین نگه‌داشتن قیمت محصولات را بپردازد. وی با اشاره به وضعیت قیمت مرغ و زیان تولیدکنندگان در ماه‌های گذشته افزود: قیمت فعلی مرغ برای تولیدکننده مناسب نیست و فشارهای اقتصادی، فعالیت در این بخش را با شرایط زیان‌ده مواجه کرده است. به گفته وی، برای افزایش بهره‌وری و رقابت‌پذیری بخش کشاورزی، تدوین برنامه‌ای بلندمدت و حمایت دولت از طرح‌های کاهش هزینه و بهبود شرایط تولید ضروری است.

لزوم مشارکت تشکل‌ها در تصمیم‌گیری‌ها

قدیری قیافه یکی دیگر از چالش‌های صنعت را مشارکت ناکافی تشکل‌های تخصصی در فرآیند تصمیم‌سازی عنوان کرد و گفت: گاهی تصمیماتی خارج از وزارت جهاد کشاورزی و بدون نظرخواهی از تشکل‌های مرتبط اتخاذ می‌شود و فعالان صنعت پس از اجرای آنها با مشکلات متعددی روبرو می‌شوند. وی تأکید کرد که نظر تشکل‌های تخصصی باید پیش از نهایی شدن تصمیمات مرتبط با تولید و تجارت دریافت شود؛ زیرا مشارکت بخش خصوصی پس از اتخاذ تصمیم‌ها، زمانی که امکان اثرگذاری کاهش یافته است، نمی‌تواند نتایج مورد انتظار را به همراه داشته باشد. رییس انجمن صنایع خوراک دام، طیور و آبزیان ایران همچنین ثبات و پیش‌بینی‌پذیری بازار را از الزامات استمرار تولید دانست و گفت: مرغدار باید بداند جوجه‌ریزی امروز او، سه ماه بعد با چه شرایط و قیمتی به بازار عرضه خواهد شد. دامدار نیز باید از وضعیت فروش دام خود در شش ماه آینده تصویر روشنی داشته باشد.

فتحی: تولید دام و طیور کاهش نیافت

اکبر فتحی، معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی، نیز با تأکید بر نقش صنعت دام و طیور در امنیت غذایی کشور گفت: این صنعت صرفا یک بخش تولیدی نیست، بلکه با تأمین نیازهای غذایی مردم، مستقیما با امنیت ملی ارتباط دارد. وی با تأکید بر ضرورت نگاه زنجیره‌ای به صنعت دام و طیور افزود: فعالیت‌ها باید از مرحله پرورش دام و طیور تا نگهداری محصولات، شبکه عرضه و مصرف‌کننده به‌صورت یکپارچه دیده شوند. اتصال حلقه‌های مختلف زنجیره می‌تواند هزینه تمام‌شده را کاهش بدهد و امکان استفاده از ظرفیت‌های مالی هر بخش برای تأمین نیازهای سایر بخش‌ها را فراهم کند. فتحی سه محور اصلی مورد تأکید دولت را تأمین نهاده‌ها، افزایش بهره‌وری و پیش‌بینی‌پذیر شدن بازار عنوان کرد و گفت: آزادسازی نرخ ارز از مطالباتی بود که فعالان این صنعت مدت‌ها پیگیری می‌کردند. هم‌زمان، محدود کردن تولیدکنندگان از طریق سرکوب قیمت‌ها نیز کنار گذاشته شد. معاون برنامه‌ریزی و اقتصادی وزیر جهاد کشاورزی با اشاره به افزایش حداقل چهار برابری نیاز به سرمایه در گردش پس از آزادسازی نرخ ارز تصریح کرد: با وجود این افزایش و محدودیت‌های متعدد، کاهش تولید در بخش دام و طیور اتفاق نیفتاد. وی اعتماد فعالان صنعت به دولت و همراهی تولیدکنندگان را در عبور از این مرحله موثر دانست. فتحی استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی، تأمین مالی زنجیره‌ای، مشارکت عمومی و خصوصی و ظرفیت‌های بازار سرمایه را برای رفع مشکلات این بخش ضروری خواند. به گفته وی، با توجه به سهم حدود ۱۰.۵ درصدی کشاورزی در اقتصاد کشور، انتظار می‌رود حدود ۱۱ تا ۱۲ درصد تسهیلات بانکی به این بخش اختصاص یابد؛ موضوعی که تحقق آن همچنان با مشکلاتی همراه است. وی با اشاره به تولید سالانه حدود سه میلیون تن گوشت مرغ در کشور، ظرفیت صنعت دام و طیور را قابل توجه دانست و تأکید کرد که با تأمین مالی مناسب، امکان افزایش تولید، به‌ویژه در حوزه گوشت قرمز، نیز وجود دارد.

قائم‌پناه: دولت در کنار تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران است

جعفر قائم‌پناه، معاون اجرایی رییس جمهور با تأکید بر اهمیت پایداری تولید در امنیت غذایی گفت: تداوم تولید و اطمینان از دسترسی مردم به محصولات غذایی، سرمایه‌گذاری برای تاب‌آوری اجتماعی، آرامش امروز و استقلال آینده ایران است. وی با اشاره به نقش صنعت دام و طیور در تأمین پروتئین، ایجاد ارزش افزوده، صادرات و اشتغالزایی اظهار کرد: این صنعت سالانه حدود ۱۹ میلیون تن انواع محصولات تولید می‌کند و سهم مهمی در اقتصاد کشور دارد. قائم‌پناه افزود: ایران سالانه بیش از ۱۳ میلیون تن شیر خام، ۳.۲ میلیون تن گوشت مرغ، حدود یک‌میلیون و ۱۴۰ هزار تن گوشت قرمز و ۱۲۶ هزار تن عسل تولید می‌کند و از تولیدکنندگان بزرگ این محصولات در منطقه و جهان به شمار می‌رود. وی با قدردانی از تولیدکنندگان صنعت دام و طیور گفت: در جنگ اخیر، با وجود دشواری‌ها و حملات دشمن، تولیدکنندگان تلاش کردند روند تولید کشور متوقف نشود. با وجود شرایط جنگی و فشارهای موجود، نیازهای داخلی در حوزه محصولات دامی تأمین شد و صادرات نیز ادامه یافت. به گفته معاون اجرایی رییس جمهور، در ۸ ماه گذشته، با وجود شرایط جنگی و محاصره دریایی، صادرات تخم‌مرغ، گوشت مرغ، محصولات لبنی و برخی هسته‌های نژادی، از جمله جنین منجمد دام‌های پربازده، انجام شده است. قائم‌پناه پایش مستمر تولید، اتخاذ تصمیمات فنی و مدیریتی، حمایت از تولیدکنندگان و تأمین نهاده‌های دامی و هسته‌های نژادی را از اقدامات انجام‌شده برای حفظ زیرساخت‌های تولید برشمرد و بر ضرورت تکمیل زنجیره ارزش محصولات دامی تأکید کرد.

مدیریت مصرف انرژی ضرورت تداوم تولید

معاون اجرایی رییس جمهور با اشاره به محدودیت‌های احتمالی تأمین انرژی اظهار کرد: سال گذشته حدود ۳۰۰ میلیون مترمکعب گاز در بخش مورد اشاره مصرف شد و پس از حمله امریکا به یکی از پالایشگاه‌های گازی، ظرفیت تأمین گاز کشور با اختلال مواجه شد. این شرایط می‌تواند محدودیت‌هایی در تأمین انرژی ایجاد کند؛ بنابراین لازم است واحدهای تولیدی از هم‌اکنون برای کاهش مصرف برق و گاز برنامه‌ریزی کنند. وی خطاب به فعالان صنعت دام و طیور افزود: مدیریت مصرف انرژی و بهینه‌سازی تجهیزات برای افزایش تاب‌آوری کشور و جلوگیری از بروز مشکل در تولید ضروری است تا در فصل سرما با محدودیت‌های کمتری مواجه شویم. قائم‌پناه همچنین نمایشگاه‌های تخصصی را فرصتی برای پیوند دانش، سرمایه و نیازهای تولید دانست و گفت: نمایشگاه زمانی به رسالت واقعی خود می‌رسد که زمینه انعقاد قراردادهای موثر، انتقال تجربه، معرفی نوآوری‌ها و یافتن راهکارهای عملی برای مشکلات صنعت را فراهم کند. وی در پایان با تأکید بر حمایت دولت چهاردهم از تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران گفت: در زمینه تأمین و تخصیص ارز کالاهای اساسی و نهاده‌های دامی اقدامات مناسبی انجام شده است و امیدواریم در این حوزه با کمبود و اختلال مواجه نشویم. در مجموع، سخنان مطرح‌شده در این مراسم بر چند محور اصلی متمرکز بود: تأمین منابع مالی متناسب با نیاز تولید، افزایش مشارکت بانک‌ها، تشکیل صندوق حمایت از سرمایه‌گذاری، ثبات تصمیمات اقتصادی و تقویت بهره‌وری. تحقق این الزامات می‌تواند ضمن کاهش فشار بر تولیدکنندگان، به استمرار تولید و تقویت امنیت غذایی کشور کمک کند.

خبر

پایتخت رکورددار تخلفات صنفی شد

نیمه نخست سال ۱۴۰۵، بیش از ۴۶۳ هزار نوبت بازرسی از واحدهای صنفی انجام شده که ماحصل آن، تشکیل حدود ۹۹ هزار پرونده تخلف با ارزش ریالی فراتر از ۲۶ هزار میلیارد ریال بوده است. قاسم نوده فراهانی، رییس اتاق اصناف ایران اظهار کرد: گزارش عملکرد شش‌ماهه معاونت بازرسی و نظارت اتاق‌های اصناف کشور نشان می‌دهد در نیمه نخست سال ۱۴۰۵، بیش از ۴۶۳ هزار نوبت بازرسی از واحدهای صنفی انجام شده که ماحصل آن، تشکیل حدود ۹۹ هزار پرونده تخلف با ارزش ریالی فراتر از ۲۶ هزار میلیارد ریال بوده است؛ آماری که نشان می‌دهد به‌طور میانگین از هر ۵ بازرسی، یک مورد به تخلف انجامیده است. وی افزود: تشدید نظارت‌ها را پاسخی به شرایط پیچیده اقتصادی، نوسانات ارزی و اثر تحولات سیاسی منطقه غرب آسیا بر زنجیره تأمین دانست و تاکید کرد هدف اصلی، تثبیت آرامش بازار و صیانت از حقوق مصرف‌کنندگان است.

گشت‌های مشترک و رکوردزنی تهران

بر اساس اعلام اتاق اصناف ایران، علاوه بر نظارت‌های اختصاصی اصناف، نزدیک به ۷۱ هزار عملیات در قالب گشت‌های مشترک با دستگاه‌های نظارتی همکار رقم خورد که ارزش پرونده‌های تخلف آن به بیش از ۱۳ هزار و ۵۰۰ میلیارد ریال رسید. در این بخش، استان تهران با انجام بالغ بر ۱۰ هزار بازرسی و ثبت پرونده‌هایی به ارزش بیش از ۱۰ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریال، بیشترین حجم برخورد با تخلفات دانه‌درشت بازار را به نام خود ثبت کرد.

صدرنشینی گرانفروشی و شفاف نبودن قیمت‌ها

بررسی الگوهای تخلف نشان می‌دهد «گرانفروشی» با ۲۸ درصد و «عدم درج قیمت و نرخ‌نامه» با ۲۵ درصد، بیش از نیمی از کل پرونده‌های تعزیراتی را به خود اختصاص داده‌اند. عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی (۷ درصد)، عدم ارائه فاکتور خرید (۷ درصد)، فعالیت بدون پروانه کسب (۷ درصد)، کم‌فروشی (۶ درصد)، تقلب (۴ درصد) و صادر نکردن صورت‌حساب (۳ درصد) در رده‌های بعدی تخلفات جای گرفته‌اند.

سفره مردم زیر ذره‌بین نان در کانون تخلفات غذایی

بیشترین تمرکز تیم‌های نظارتی در این مدت بر کالاهای اساسی و سبد معیشت خانوار بوده است؛ به گونه‌ای که ۷۳ درصد از کل بازرسی‌ها و ۷۹ درصد از پرونده‌های متشکله مستقیما مربوط به «مواد خوراکی و صنایع غذایی» بوده است. در این میان صنف نانوایان بیشترین سهم را داشته است:

* **نان:** ۶۱ درصد بازرسی‌ها و ۶۲ درصد تخلفات بخش خوراکی

* **میوه و تره‌بار:** ۱۳ درصد بازرسی‌ها و ۱۵ درصد تخلفات

* **مواد پروتئینی (گوشت، مرغ، تخم‌مرغ و لبنیات):** ۱۴ درصد بازرسی‌ها و ۱۲ درصد تخلفات

پس از اقلام خوراکی، گروه «پوشاک، کیف و کفش» با اختصاص ۸ درصد بازرسی‌ها در جایگاه دوم ایستاده است. در حوزه خدمات نیز «تعمیرگاه‌ها و خدمات خودرو» با ۲۵ درصد و «رستوران‌ها و فست‌فودها» با ۱۹ درصد، بالاترین آمار تشکیل پرونده را ثبت کرده‌اند.

سرنوشت ۱۴۰ هزار شکایت مردمی

گزارش اتاق اصناف حاکی از مشارکت بالای شهروندان با ثبت بیش از ۱۴۰ هزار شکایت است. از این میزان:

* ۷۰ درصد بررسی شده که منجر به تشکیل بیش از ۲۱ هزار پرونده تعزیراتی و تبرئه ۷۶ هزار واحد صنفی شده است.

* ۱۸ درصد در نوبت بازرسی میدانی قرار دارد.

* ۱۲ درصد نیز به دلیل نقص مدارک یا عدم انطباق، غیرقابل پیگیری تشخیص داده شد.

ادامه از صفحه اول

بازنگری در حکمرانی اقتصادی اجتناب‌ناپذیر است

حمایت‌های هوشمند و مشروط می‌توانند منابع محدود دولت را به سمت گروه‌هایی هدایت کنند که بیشترین نیاز را دارند. همچنین در حوزه تجارت و توزیع کالا، رصد جریان محصولات از مبادی گمرکی تا انبارها و مراکز خرده‌فروشی اهمیت زیادی دارد. استفاده از شناسه‌گذاری کالا و ایجاد نظام هشدار زودهنگام می‌تواند به شناسایی کمبودهای احتمالی و مقابله با اختلال در توزیع کالاهای ضروری کمک کند. راهبرد مهم دیگر، حمایت همه‌جانبه از تولید ملی است. در شرایط محاصره اقتصادی، حفظ ظرفیت تولیدی کشور اهمیتی حیاتی دارد؛ زیرا تضعیف طرف عرضه اقتصاد می‌تواند وابستگی به واردات را بیشتر کند و تامین نیازهای داخلی را دشوارتر سازد. حمایت از تولید نباید صرفا به پرداخت تسهیلات محدود شود، بلکه باید مجموعه‌ای از موانع پیش روی فعالیت بنگاه‌ها، از جمله مشکلات تامین مواد اولیه، دسترسی به منابع مالی، مقررات پیچیده و اختلال در زنجیره تامین، مورد توجه قرار گیرد. در همین چارچوب، تکمیل زنجیره‌های ارزش و بومی‌سازی تولید کالاهای راهبردی باید در اولویت قرار گیرد. اقتصاد درون‌زا به معنای قطع همه ارتباطات خارجی نیست، بلکه به معنای کاهش آسیب‌پذیری در تامین نیازهایی است که اختلال در واردات آنها می‌تواند زندگی مردم یا فعالیت بخش‌های حیاتی اقتصاد را مختل کند. بنابراین، باید نیازهای راهبردی کشور شناسایی شوند و برای تامین داخلی آنها، از تولید مواد اولیه تا مراحل نهایی، برنامه‌ریزی صورت گیرد. محدودیت منابع ارزی نیز ایجاب می‌کند که تخصیص ارز از حالت پراکنده و کم‌اثر خارج شود و براساس اولویت‌های روشن انجام گیرد. در شرایطی که منابع ارزی محدود است، نمی‌توان بدون اولویت‌بندی دقیق، نیازهای ضروری کشور را با تقاضاهای غیرضروری یا کم‌اهمیت در یک سطح قرار داد. تخصیص مدیریت‌شده ارز باید بر تامین کالاهای راهبردی، مواد اولیه موردنیاز تولید و نیازهای اساسی متمرکز باشد. هدف این سیاست، استفاده موثرتر از منابع موجود و جلوگیری از هدررفت آنهاست.